

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФАКУЛТЕТ:

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
Универзитета у Бањој Луци

ПРИМЉЕНО:			
ОРГ. ЈЕД.	БРОЈ	ПРИЛОГ	ВРИЈЕДНОСТ
13/1	1589	13	

ИЗВЈЕШТАЈ КОМИСИЈЕ

о пријављеним кандидатима за избор наставника у звање

I. ПОДАЦИ О КОНКУРСУ

Одлука о расписивању конкурса, орган и датум доношења одлуке:
Наставно научно вијеће Економског факултета бр. 13/3.543-V - 6/13 од 14.03.2013. г.
Сенат Универзитета у Бања Луци бр. 02/04-3.632-105/13 од 04.04.2013. г.

Ужа научна/умјетничка област:
Пословне финансије – предмет Финансијска тржишта

Назив факултета:
Економски факултет

Број кандидата који се бирају
један

Број пријављених кандидата
један

Датум и мјесто објављивања конкурса:
Глас Српске, Бања Лука, 10.04.2013. године

Састав комисије:
а) *Др Драган Микеревих, редовни професор, ужа научна област Пословне финансије, Економски факултет Универзитета у Бањој Луци, предсједник;*
б) *Др Новак Кондић, редовни професор, ужа научна област Рачуноводство и ревизија, Економски факултет Универзитета у Бањој Луци, члан и*
в) *Др Милорад Иванишевић, редовни професор, ужа научна област Пословне финансије, Економски факултет Универзитета у Београду, члан.*

Пријављени кандидати
Доц. др Горан Радивојац

II. ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА

Први кандидат

а) Основни биографски подаци :

Име и презиме:	<i>Горан (Гојко и Зорка) Радивојац</i>
Датум и мјесто рођења:	<i>25.1.1976. године, Приједор</i>
Установе у којима је био запослен:	<i>Економски факултет Бања Лука</i>
Радна мјеста:	<i>асистент, виши асистент, доцент</i>
Научна и/или умјетничка област:	<i>Пословне финансије и рачуноводство</i>
Чланство у научним и стручним организацијама или удружењима:	<i>Савез рачуновођа и ревизора РС, Удружење процјенљивача БиХ, Удружење стечајних управника РС</i>

б) Биографија, дипломе и звања:

Основне студије	
Назив институције:	<i>Економски факултет Бања Лука</i>
Звање:	<i>Дипломирани економиста</i>
Мјесто и година завршетка:	<i>Бања Лука, 2001. године</i>
Просјечна оцјена:	<i>8,8</i>
Постдипломске студије:	
Назив институције:	<i>Економски факултет Београд</i>
Звање:	<i>Магистар економских наука</i>
Мјесто и година завршетка:	<i>Београд, 2006. године</i>
Назив магистарског рада:	<i>Утицај опција и фјучерса на управљање ризицима пословања предузећа</i>
Ужа научна/умјетничка област:	<i>Пословне финансије</i>
Просјечна оцјена:	<i>9,6</i>
Докторске студије/докторат:	
Назив институције:	<i>Економски факултет Бања Лука</i>
Звање:	<i>Доктор економских наука</i>
Мјесто и година завршетка:	<i>Бања Лука, 2008. године</i>
Назив докторске дисертације:	<i>Управљање инвестицијама у финансијску имовину на савременим финансијским тржиштима</i>
Научна/умјетничка област:	<i>Пословне финансије</i>
Претходни избори у наставна и научна звања (институција, звање, период)	<i>Асистент, Економски факултет Бања Лука, 2002. година; Виши асистент, Економски факултет Бања Лука, 2006. година; Доцент, Економски факултет Бања Лука, 2008. година.</i>

в) Научна дјелатност кандидата

Радови прије посљедњег избора

1. Утицај квалитета корпоративног управљања на стабилност финансијског тржишта и заштиту интереса малих акционара, Зборник радова 3. симпозијума СРРРС- У сусрет закону о привредним друштвима РС, Теслић, 2008.
Категорија 19.15.
2. Финансирање инвестиционих пројеката органа локалне самоуправе емисијом обвезница, Финрар 04/08, Бања Лука, 2008,
Категорија 22.4.
3. САРМ модел и његова примјена на тржишту капитала Републике Српске, Аста Есономіса, Економски факултет, Бања Лука, 2007,
Категорија 19.29
4. Улога модерних пензионих фондова на савременом финансијском тржишту, Зборник радова 10. конгреса СРРРС, Теслић, 2006,
Категорија 19.15.
5. Корпоративно управљање и јавност информација у контексту финансијског тржишта, Зборник радова 2. симпозијума СРРРС- Корпоративно управљање као детерминанта конкурентске способности предузећа, Теслић, 2007,
Категорија 19.15.
6. Анализа могућности међународне портфолио диверзификације (на берзама земаља средње и југоисточне Европе), Финрар 08/07, Бања Лука, 2007,
Категорија 22.4.
7. Рационалност понашања инвеститора на финансијском тржишту, Финрар 05/07, Бања Лука, 2007,
Категорија 22.4.
8. Утицај хецинга и шпекулација на стабилност финансијског тржишта, Финрар 02/07, Бања Лука, 2007,
Категорија 19.29
9. Формирање оптималног портфолија хартија од вриједности, Финрар 11/06, Бања Лука, 2006,
Категорија 22.4.
10. Упоредна анализа финансијских показатеља регионалних телеком оператора за 2006. годину, Финрар 09/07, Бања Лука, 2007,
Категорија 22.4.
11. Принос и ризик хартија од вриједности, Финрар 08/06, Бања Лука, 2006,
Категорија 22.4.
12. Своп аранжмани, Финрар 05/06, Бања Лука, 2006,
Категорија 22.4.
13. Форварди и фјучерси као инструменти заштите од курсног ризика, Финрар 06/05, Бања Лука, 2005,
Категорија 22.4.
14. Опције и опциони уговори, Финрар 08/05, Бања Лука, 2005,
Категорија 22.4.

Радови последице последњег избора

1. *Изазови и перспективе инвестирања на финансијским тржиштима у развоју.*

Монографија, Горан Радивојац, Економски факултет Универзитета у Бања Луци и Финрар, Атлантук, Бања Лука, 2013.

Полазна премиса ауторовог истраживања изазова и перспектива инвестирања на финансијским тржиштима у развоју јесте чињеница да развој савремених финансијских тржишта последњих пола вијека карактеришу процеси дерегулације, повећане конкуренције, глобализације те интензиван развој и примјена информационих технологија у свакодневном пословању учесника на тржишту.

Наведени процеси су условили смањивање улоге и значаја традиционалних финансијских инструмената, као и одустајање од традиционалних норми и система вриједности, усљед чега су учесници на тржишту били принуђени да интензивно усвајају нови систем вриједности, нова знања и улазе у нове послове са финансијским инструментима тако постајући активан учесник на финансијским тржиштима широм свијета.

Развијеност финансијског тржишта представља један од основних показатеља развијености финансијског и привредног система једне земље. Финансијско тржиште, између осталог, омогућава ефикасну алокацију слободних финансијских средстава у привреди током одређеног временског периода корисницима средстава којима су она неопходна за инвестирање или за потрошњу.

Ефикасно функционисање савременог финансијског тржишта захтијева постојање великог броја финансијских институција, механизма, инструмената и активности. Берзе представљају веома значајне финансијске институције које пружају могућност свим учесницима на финансијском тржишту да остваре своје интересе на организован, регулисан и систематичан начин.

Берзански послови, у основи, представљају најдинамичнији сегмент у оквиру циклуса управљања савременим финансијама. Свака куповина и продаја финансијских инструмената подразумева постојање организованог облика трговања – берзанског или ванберзанског, те без одговарајуће тржишне микроструктуре није могуће постојање савременог финансијског тржишта. Дисперзија послова на берзама у последњих педесет година утицала је и на повећан интерес регулатора – државе, за стабилно функционисање финансијског тржишта. Глобална финансијска криза која је актуелна од 2007. године, указала је на бројне недостатке у регулисању, креирању и трговању различитим врстама финансијских инструмената. Улога државе је постала доминантна у домену регулисања уз претпоставку, да након искуства из свих досадашњих криза, њена улога у будућности може бити само значајнија. Брокерско – дилерски послови уз остале посредничке активности на тржишту некретнина и финансијских деривата те слабости система корпоративног управљања означени су као генератор кризних дешавања у претходном периоду.

С друге стране, сама регулација дјеловања учесника на савременим финансијским тржиштима је у значајној мјери еволуирала у односу на регулацију из периода велике економске кризе 1929-1934. године. У периоду од 1995 године до 2005. године, дерегулација финансијских тржишта је, како у теорији тако и у пракси, поздрављена као један од модерних мегатрендова чији опоненти су били ријетки и њихове критике нису схватане нити разматране озбиљно.

Како у стручној тако и у научној литератури публикованој у том периоду, која је била доступна аутору, готово да није могуће наћи озбиљнији критички осврт на процес дерегулације, па се самим тим стиче утисак да је дерегулација била природан и општеприхваћен процес који је у својој основи био аксиоматски постављен те није било ни

потребе da ga било ko преистуђује. Поред тога, доказано постојање аномалија на финансијском тржишту само потврђује његову инхерентну несавршеност - аномалије на финансијском тржишту подразумевају постојање одступања од већ дефинисаних тржишних форми у смислу кретања цијена и цикличности трговања.

Динамичко кретање кризе глобалног финансијског тржишта имплицирало је кризу еврозоне која је довела до озбиљних економских и политичких импликација. У јавности земаља чланица Европске уније, нарочито у политичким дискусијама „евро-политичара“, као главни кривац за новонасталу ситуацију обиљежене су рејтинг агенције. Аутор сматра да је посебно важно разумијети историјски контекст настанка и развоја рејтинг агенција, елементе рејтинговања као и њихову пословну праксу прије доношења закључака и вођења политичке или било какве друге расправе на ту тему. Уважавајући чињеницу да рејтинг агенције данас имају доминантну улогу у усмјеравању токова капитала на глобалном нивоу у том смислу су презентована актуелна дешавања на финансијским тржиштима.

Приликом елаборирања проблема инвестирања у финансијску имовину фокус аутора је усмјерен ка основним карактеристикама и значају ових инвестиција, презентацију и разумијевања њиховог ризика и приноса, могућности заштите од ризика - хеџинг као и потенцијалне стратегије заштите инвестиционе позиције инвеститора на финансијском тржишту. Имајући у виду да су хеџинг послови најразвијенији у САД, гдје постоји комплетна инфраструктура и уређено тржиште ових инструмената, фокус је усмјерен на послове са основним и изведеним финансијским инструментима у теорији, законодавству и пракси САД.

Утицај финансијских криза на функционисање финансијских тржишта, те изазови функционисања финансијских тржишта у развоју у датим условима, представљају савремену парадигму тих финансијских тржишта. Може се рећи да су информације са финансијских тржишта, берзански извјештаји, информације о кретању каматних стопа и сл. путем медија масовне комуникације постале саставни и незаобилазни дио свакодневнице модерног човјека.

Ова монографија је конципирана тако да садржи девет међусобно логички повезаних поглавља у којима аутор презентује и даје своје виђење актуелних теоријских и практичних спознаја о напријед наведеним констатацијама, чињеницама, феноменима и проблемима са којим се сусрећу сви заинтересовани учесници на тржишту чија судбина је директно или индиректно везана за судбину тржишта.

У оквиру првог поглавља обрађен је настанак и развој финансијског тржишта, сегменти финансијског тржишта те учесници на финансијском тржишту. У другом поглављу се говори о специфичности функционисања савремених финансијских тржишта. Наиме, хипотеза о ефикасности тржишта указује на његову несавршеност како у погледу његове микроструктуре која је техничка и нормативна подлога за обављање широког спектра послова на тржишту тако и у погледу аномалија на финансијском тржишту. Јануарски ефекат је само једна у низу аномалија која привлачи пажњу аналитичара те су њене карактеристике детаљно елабориране у овом поглављу. Такође, проблем утврђивања рејтинга у савременим условима описан је и дискутован на крају другог поглавља.

У трећем поглављу објашњен је појам и значај инвестиција у финансијску имовину те врсте инвестиција у финансијску имовину. Посебно су презентовани и разрађени на примјерима основни модели вредновања дужничких и власничких хартија од вриједности.

У четвртном поглављу дат је приказ односа приноса и ризика појединачних инвестиција у финансијску имовину али и портфолија уз примјену најпознатијих теоријских модела и њихову апликацију на одговарајућим моделима и практичним примјерима. Посебно су елаборирани ЦАПМ модел и АПТ модел вредновања.

У петом поглављу дат је приказ и објашњење суштине хеџинг послова. На првом мјесту су објашњени појам и основне карактеристике хеџинга, затим врсте хеџинг послова а потом и хеџинг тржиште и учесници на хеџинг тржишту - хеџери и шпекуланти. Посебна пажња је посвећена врсти хеџинг операција и сигналима са финансијског тржишта на основу који се

учесници na хедџинг тржишту опредељују за неку од хедџинг операција.

У шестом поглављу аутор даје приказ инструмената хедџинга – финансијских деривата (опција, фјучерса и своп аранжмана). Анализира се појам, настанак, врсте, вредновање и тржиште сваког од наведених финансијских деривата. У оквиру седмог поглавља презентоване су и анализирани стратегије употребе финансијских деривата у хедџинг операцијама уз коришћење модела и примјера из праксе развијених финансијских тржишта. У осмом поглављу говори се о финансијским кризама и њиховом утицају на функционисање финансијских тржишта. Посебно су обрађени глобални трендови који утичу на функционисање финансијских тржишта, финансијске кризе и њихов утицај на функционисање финансијских тржишта, ризик и неизвјесност у условима рецесије те проблеми модерног корпоративног управљања са посебним освртом на принципал – агент проблем.

У оквиру деветог поглавља презентован је правни оквир и регулација финансијског тржишта Републике Српске, затим је обрађено функционисање берзанског тржишта Републике Српске у претходних десет година. Посебно су елаборирани резултати компаративне анализе три локална тржишта у развоју – Бањалучке, Београдске и Загребачке берзе.

На крају у оквиру закључка презентована су ауторова разматрања актуелних проблема са којима се сусрећу инвеститори на финансијским тржиштима у развоју, а која су резултат његовог вишегодишњег истраживачког рада и која представљају ауторов став о инвестицијама у финансијску имовину, њиховом ризику и приносу те пословима са изведеним хартијама од вриједности те могућностима њихове примјене и резултатима приказаних модела на конкретним примјерима.

Категорија 19.3.

10 бодова

2. *Intangible assets as a potential for growth in Republic of Srpska: R&D in Republic of Srpska, Monography.* Polona Domadinek, Tjaša Radek, Goran Radivojac. Faculty of Economics, Ljubljana, 2012.

Аутори сматрају да се природа и сврха активности истраживања и развоја може разликовати, наиме иновација је важан дио економског раста у развијеним земљама, као и у оним у развоју. Иновација представља главни извор нематеријалног капитала, што може допринијети до једне трећине раста продуктивности (Corrado и други, 2005). Према Forbes и Wield (2000), успјешна иновација у развијеним земљама захтијева дефинисање и достизање станица: у земљама у развоју "будућност је већ дефинисана" (Forbes и Wield, 2000, стр. 1098). Међутим, ово не умањује важност истраживања, развоја и иновација у земљама у развоју, које се више фокусирају на мање или веће иновације, процес иновације - од производних до организационих, културолошких и менаџерских иновација. Све ово помаже економији да повећа свој лидерски потенцијал (Forbes и Wield, 2000).

Активност иновације у Републици Српској је слаба: само 29,8% предузећа је активно у вези с иновативношћу. Најважније препреке иновативности су, према мишљењу компанија, недостатак средстава и високи трошкови иновативности, праћени законодавним проблемима (Статистички завод Републике Српске, 2011ц).

Циљеви овог поглавља су: (1) даље испитивање карактеристика истраживања, развоја и иновација у Републици Српској како би се боље разумјели резултати истраживања; (2) анализирање активности иновација као дијела нематеријалног капитала и испитивање њихове активности унутар тог контекста; (3) повезивање активности иновација с резултатима фирме. Ова студија је заснована на детаљном истраживању 58 компанија. Истраживање примјењује нову методологију засновану на анализи нематеријалних средстава, упошљавајући каскадне технике на модификоване, стандардизоване међународне упитнике прилагођене земљама у развоју.

Структура овог поглавља огледа се у томе да је прво представљена теоретска позадина иновација и нематеријалног капитала, праћена кратким прегледом активности иновација у Републици Српској. У трећем дијелу, након представљања методологије, слиједе резултати изакључак.

Категорија 19.11.

10 бодова

3. *Анализа утицаја политике дивиденди на вриједност предузећа.* Горан Радивојац, Зборник радова 12. Конгреса СРРРС – Задаци рачуноводствене, ревизорске и финансијске професије након потписивања споразума о стабилизацији и придруживању са Европском унијом, СРРРС, Бања Врућица - Теслић, 2008.

У овом раду аутор полази од става да је политику дивиденди могуће посматрати као саставни дио одлуке о финансирању предузећа. Животни циклус предузећа може имати велики утицај на креирање политике дивиденди. Веза између политике дивиденди и вриједности предузећа је веома често привлачила пажњу финансијских стручњака. Вриједност предузећа одређује његова способност зарађивања те у условима функционисања финансијског тржишта политика дивиденди нема утицаја на понашање инвеститора. Стога, вриједност предузећа много више зависи од политике инвестирања, квалитета менаџмента, примјене нових технологија, маркетинга и сл. а у мањој мјери од политике дивиденди.

У том контексту се тумаче и модели вредновања акција који су засновани на дисконтовању дивиденде, што понекад доводи до забуне код недовољно информисаних инвеститора. У овом раду говори се о основним елементима и врстама политике дивиденди, међусловљености животног циклуса предузећа и политике дивиденди те о њеном утицају на вриједност предузећа а самим тим и на благостање акционара. Циљ рада је да се примјеном одговарајућих истраживачких метода презентују теоријски ставови али и резултати одређених емпиријских истраживања на савременим финансијским тржиштима из ове области, који би могли да разријеше неке дилеме у нашој стручној јавности (нарочито код инвеститора) које се јављају у погледу дефинисања политике дивиденде у предузећима која остварују нето добит а котирају на Бањалучкој берзи.

Категорија 19.15.

5 бодова

4. *Коцкање на финансијском тржишту – генератор финансијске кризе.* Горан Радивојац, Acta Economica број 12, Економски факултет Универзитета у Бања Луци, Бања Лука, 2010,

У овом раду аутор говори о посљедњој глобалној финансијској кризи, принципал–агент односу и новој улози државе у модерној економији. Финансијско коцкање је нова тема за јавну расправу између експерата и оних који то нису. Власници капитала су веома скептични у погледу транспарентности одлука менаџера и очекују нове приједлоге регулативе и стабилизацију система. Многе познате личности из јавног живота су упозориле кључне менаџере у глобалним корпорацијама на њихову етичку неконзистентност и непоштовање основа принципал–агент односа. Улога државе у модерном економском систему постала је неубичајено важна у рјешавању проблема корпорација и она интервенише готово свакодневно.

Банкротство великих финансијских корпорација обиљежило је 2008. годину, док је у 2009. забиљежен директан утицај државе у привредном животу какав није забиљежен од пропасти доктрине социјалистичког привређивања које је држава директно ресулсала. Истовремено, јавне финансије и буџетска равнотежа били су изложени врло великом напрезању чиме је улога државе у економском систему постала веома значајна како за

теорију тако и за праксу земања са дугом традицијом либералне тржишне економије.

Категорија 19.12.

6 бодова

5. *Изазови берзанског трговања у кризним условима.* Горан Радивојац, Аста Економіса број 14, Економски факултет Универзитета у Бања Луци, Бања Лука, 2011.

Берза и берзанско трговање у условима кризе постају кључно мјесто на којем се преламају интереси инвеститора, емитената, спекуланата и хедџера. Адекватно и поуздано функционисање берзанског тржишта и пратеће тржишне микроструктуре је од пресудног значаја за креирање и одржавање повјерења јавности у функционисање берзе, берзански систем трговања и берзанске цијене хартија од вриједности којим се тргује на тржишту. Значај микроструктуре финансијског тржишта се огледа у чињеници да учесници (индивидуални и колективни-професионални инвеститори) промтпно реагују на објављене берзанске цијене те дисфункционалност берзанског система трговања може да има врло штетне посљедице не само на берзанско тржиште већ и на глобални реални и финансијски сектор. Савремено тржиште је под доминантним утицајем информационих технологија те је неопходно сагледати све доступне моделе као и искуства са водећих финансијских тржишта како би се могао дати и критички осврт на тзв. „мала“ локална финансијска тржишта и њихову будућност.

Берзански послови, у основи, представљају најдинамичнији сегмент у оквиру циклуса управљања савременим финансијама. Свака куповина и продаја финансијских инструмената подразумева постојање организованог облика трговања – берзанског или ванберзанског, те без одговарајуће микроструктуре није могуће постојање савременог финансијског тржишта. Дисперзија послова на берзама у последњих тридесет година утицала је и на повећан интерес регулатора – државе, за стабилно функционисање финансијског тржишта. Криза из 2007. године је указала на бројне недостатке у регулисању креирања и трговања различитим врстама финансијских инструмената. Улога државе је постала доминантна у домену регулисања уз претпоставку, да након искуства из свих досадашњих криза, њена улога у будућности може бити само значајнија. Брокерско – дилерски послови уз остале посредничке активности на тржишту некретнина и финансијских деривата су означени као извор кризних дешавања у претходне три године.

Криза са најразвијенијих тржишта се врло брзо проширила и на локална финансијска тржишта каква је Бањалучка берза. Анализом показатеља трговања и обима брокерско – дилерских активности могуће је утврдити у којој се фази, у оквиру кризног циклуса, налази финансијско тржиште Републике Српске и какве су перспективе развоја овог и сличних тржишта у будућем периоду.

Категорија 19.12.

6 бодова

6. *Истраживање финансијске политике и праксе компанија које котирају на Бањалучкој берзи.* Горан Радивојац, Зборник радова 6. Међународног симпозијума о корпоративном управљању – Корпоративно управљање: мотор или оловне ноге развоја, СРРРС, Бања Врућница - Теслић, 2011.

Овај рад се бави резултатима недавног свеобухватног истраживања финансијске политике и праксе компанија котираних на Бањалучкој берзи. Истраживање је било фокусирано на три главна подручја финансијске политике и праксе: структура капитала, политика дивиденди и финансијско планирање. Одговори на истраживачка питања о политици структуре капитала одговарају "pecking order" хипотези. Ови одговори показују изражену тенденцију праћења финансијске хијерархије уместо придржавања циљне структуре капитала. Такође се показало да финансијски менаџери који су учествовали у овом истраживању вјерују да су инвестиције компаније и одлуке о дивидендама више обавезујуће од одлука које се односе на структуру капитала. У подручју дивиденди, Линтиеров модел одложеног дјелимичног прилагођавања дјелује генерално у складу са ставовима - испитаници су свјесни сигнализирања и ефеката клијентеле. Метод

дисконтовања новчаног тока и период отплате ранжирани су испред нето садашње вриједности и интерне стопе приноса као најважније технике за процјену предложених капиталних инвестиција. Ово истраживање такође је показало да је дисконтна стопа коју је користила већина испитаника за процјену предложених капиталних инвестиција заснована на трошку специфичног капитала који се користи за финансирање појединачних инвестиција.

Категорија 19.15.

5 бодова

7. *Нова регулација рејтинг агенција и њен утицај на финансијски тржишта.*

Горан Радивојац, Acta Economica број 16, Економски факултет Универзитета у Бања Луци, Бања Лука, 2012.

Криза глобалног финансијског тржишта у 2011. години је еволуирала у кризу еврозоне. У јавности земаља чланица Европске уније, нарочито у политичким дискусијама „евро-политичара“, као главни кривац за наведену ситуацију обиљежене су рејтинг агенције. У овом раду аутор говори о улози и историјском развоју рејтинг агенција, елементима рејтинговања и њиховој пословној пракси. Уважавајући чињеницу да рејтинг агенције данас имају доминантну улогу у усмјеравању токова капитала на глобалном нивоу, у тексту који слиједи презентовано је ауторово виђење актуелних дешавања на финансијским тржиштима.

Чињеница јесте да рејтинг агенције могу и да погреше, као што је то био случај код хипотекарних кредита у САД који су били иницијална каписта рецесије из 2008. године, али поједностављен приступ елаборацији узрочника кризе са нагласком на рејтинг агенције може довести до погрешних закључака у погледу будућих трендова развоја финансијских тржишта.

Тakoђе, званични представници земаља Европске уније сматрају да су рејтинг агенције својим дјеловањем продубиле актуелну финансијску кризу тиме што су исувшише строго и пребрзо снизиле кредитни рејтинг дужничких финансијских инструмената које су емитовале поједине земље чланице еврозоне. У бројним дебатама се поставља и питање сукоба интереса, јер рејтинг агенције наплаћују услуге од финансијских институција и других емитената чије хартије од вриједности ранжирају. Наведене констатације су само сруба слика функционисања савремених економских система у кризним условима и њихове осјетљивости на перцепцију и ставове инвеститора. Рејтинг агенције су само једна у низу карика у ланцу одлучивања менаџмента инвестиционих компанија, пензионих фондова, осигуравајућих друштава и других институција колективне штедње. Не улазећи у оправданост и интензитет критика на рад рејтинг агенција у протеклој години, у овом чланку се говори о историјском контексту настанка рејтинг агенција, основним детерминантима њиховог функционисања, елементима рејтинговања као и практичним аспектима њиховог пословања. Закључци представљају синтезу теоријских ставова о наведеној теми и информација расположивих у јавности чије тумачење износи аутор на основу свог до сада стеченог знања и искуства у овој области.

Категорија 19.12.

6 бодова

8. *Бањалучка берза: Компаративна анализа,* George W. Kester, Горан Радивојац.

Зборник радова 7. Међународног симпозијума о корпоративном управљању – промјенама стратегија, политика и модела корпоративног управљања до превладавања кризе, СРПРС, Бања Врућница - Теслић, 2012.

У овом раду су презентовани резултати компаративне анализе засноване на истраживању пословања Бањалучке, Загребачке и Београдске берзе.

За компарацију су коришћена три главна подручја: укупан промет, тржишна капитализација и кретање референтних берзанских индекса. У раду је обрађено регулаторно окружење у којем функционише Бањалучка берза, преглед показатеља – резултата берзе из претходног периода, компаративну анализу са Загребачком и Београдском берзом у домену главних подручја. У фокусу интересовања аутора била је Бањалучка берза која је прва и

једина брза хартија од вриједности у Републици Српској. Аутори сматрају да је прије доношења било каквих закључака о њеном стању и перспективама развојама неопходно извршити просторну и историјску компарацију са берзама из њеног најближег географског и историјског окружења.

За компарацију су кориштена три главна подручја: укупан промет, тржишну капитализацију и кретање референтних берзанских индекса. Према мишљењу аутора резултати проведеног истраживања би требали бити од користи студентима, академским истраживачима, теоретичарима али и професионалцима из ове области.

Категорија 19.15

5 бодова

9. *Парадигма савремених финансијских тржишта: казино капитализам или глобална манипулација*, Горан Радивојац, Зборник радова 7. Конгреса рачуновођа и ревизора Црне Горе – Развој финансијског извјештавања по свјетским стандардима као подршка расту економије Црне Горе и чланству у ЕУ, ИСРЦГ, Бечићи 2012.

Аутор сматра да ће крај актуелне финансијске кризе ће почети да се назире тек с проналаском адекватног одговора на казино капитализам и то у форми системског дјеловања на свијест и праксу менаџера који управљају модерним корпорацијама у финансијском или реалном сектору.

Након санирања посљедица кризе које су директно угрожавале функционисање самог система, отворено је питање узрока – генератора финансијске кризе. Анализом тренутне ситуације, а узимајући у обзир временску дистанцу, може се закључити да је у понашању менаџмента водећих финансијских корпорација било доста елемената пословне „непромишљености“ и квази - елитизма који сигурно нису у складу са етичким нормама и интересима заједнице у којој функционишу, те стога се може говорити о феномену казино капитализма. Манипулација на берзанском тржишту није нова појава на берзама широм свијета. Водеће свјетске берзе – Њујоршка, Лондонска, Токијска, Париска итд. су биле суочене са проблемом манипулације још у 19. вијеку. Још тада су уочене врло негативне посљедице тих активности не само на берзу већ и на акционарство као један од основних постулата тржишне економије.

Категорија 19.15

5 бодова

10. *Утицај стохастичке (недетерминистичке) компоненте ризика на привредна кретања у условима глобализације*, Горан Радивојац, Зборник радова 5. Симпозијума о корпоративном управљању – Стратегија раста и развоја у условима фискалне и дужничке кризе, СРРРС, Бања Врућница - Теслић, 2010.

Аутор сматра да свака економска криза има своје специфичности како у погледу трајања тако и у проблемима који се јављају у економији широм свијета. Процес глобализације је учинио финансијски сектор доступним за сваког заинтересованог појединца те је неопходно водити рачуна о интеракцији између индивидуалних преференција и корисности и функционисања финансијског и економског система у цјелини. Дјеловање појединаца који располажу великим износима финансијских средстава је усклађено са њиховим преференцијама корисности које често и нису у складу са општом друштвеном корисношћу те имају деструктиван утицај на функционисање економског система. Понашање појединца приликом доношења стратешких одлука има, у крајњем случају, утицај на функционисање система па сами тим и на појаву и ток економске кризе. Актуелна дешавања у Европи указују на потребу поновне регулације финансијског сектора и његовог усклађивања са интересима глобалног раста и развоја.

Развој науке и технологије у двадесетом вијеку учинио је пословно окружење динамичним и несигурним. Процјена ризика постаје све већи изазов за инвеститора али и сваког другог човјека чије свакодневно дјеловање подразумијева доношење пословних одлука. Полазећи од чињенице да се ризик у економији може разложити на системску и несистемску компоненту

могуће је приступити анализи и процјени ризика. Несистемску компоненту је могуће свести на минимум диверзификацијом док је системска компонента ризика резултат утицаја бројних макроекономских фактора. Ипак, све варијабле које утичу на ризик није могуће до краја детерминисати тј. постоји и стохастичка компонента ризика о којој ће у овом раду бити ријечи. Стохастичку компоненту ризика дефинише велики број фактора, од којих се у раду скреће пажња на однос индивидуалних преференција и корисности те на понашање појединца приликом доношења одлука у стратешким ситуацијама. У раду се, такође, говори и о актуелним економским дешавањима и рефлексијама економске кризе у Европи.

Категорија 19.15.

5 бодова

11. Међуусловљеност неизвјесности и промјенљивости (стабилности) цијена хартија од вриједности у условима рецесије, Горан Радивојац, Зборник радова 13. Конгреса СРРРС – Рачуноводство, ревизија и финансије у условима глобалне кризе, СРРРС, Бања Врућица - Теслић, 2009.

Полазећи од премисе да је будућу цијену неке хартије од вриједности могуће предвиђати на основу расположивих информација у садашњости може се закључити да је такво предвиђање у условима рецесије врло незахвално. Функционално финансијско тржиште нуди пажљивом инвеститору могућност да оствари зараду кроз активности које су засноване на њему доступним информацијама. Проблем настаје у тренутку када широко прихваћени концепт тзв. "случајног хода" цијена хартија од вриједности захваљујући дисторзионим скоковима или падовима цијена постане непрепознатљив те усљед неизвјесности на тржишту учесници постану прекомјерно песимистични.

Рецесија је посљедица цикличног кретања привреде засноване на тржишним принципима у којој учесници доносе одлуке у условима непознавања будућих догађаја тј. у условима неизвјесности. Узроци рецесије могу бити екстерни шокови, монетарни фактори, реални фактори, слабости финансијског система и сл.

Уколико говоримо о дубоко израженој привредној неравнотежи коју карактерише значајан пад производње и инвестиција на једној страни, а раст незапослености и залиха на другој страни тада је ријеч о депресији. Феномен неизвјесности се не може посматрати на исти начин у условима рецесије и у условима депресије па самим тим ни ризик не може бити посматран на исти начин. Квантификација ризика се врши на основу квантитета и квалитета расположивих информација из прошлости и садашњости које су доступне инвеститору, самим тим је она постаје субјективна иако се примјењују објективни математички модели јер они не могу на адекватан начин рангирати важност и релевантност појединих информација.

Финансијско тржиште у Републици Српској након екстремног раста у 2006. и 2007. години, у 2008. и првој половини 2009. године није функционисало на начин који би омогућио да се не заустави реалан раст и изгубе многобројни позитивни ефекти на привредни раст и развој Републике Српске који су забиљежени у претходном периоду.

За квалитетан развој финансијског тржишта Републике Српске и спречавање негативних ефеката рецесије у Републици Српској, али и прелијевања ефеката рецесије са околних финансијских тржишта, неопходно је предузети неколико важних активности које би биле усмјерене како на афирмацију тражње за хартијама од вриједности тако и на понуду дужничких и власничких хартија путем примарне емисије.

Категорија 19.15.

5 бодова

12. Утицај дерегулације на стабилност савремених финансијских тржишта, Горан Радивојац, Acta Economica број 10, Економски факултет Универзитета у Бања Луци, Бања Лука, 2009.

У овом раду аутор говори о улози финансијских тржишта у модерном финансијским системима, регулацији тржишта и финансијским кризама те о рефлексијама актуелне финансијске кризе на финансијско тржиште Републике Српске.

Развој савремених финансијских тржишта с краја двадесетог вијека и почетка

двадесетпрвог вијека карактеришу процеси дерегулације, повећане конкуренције, глобализације те развој и примјена информационих технологија у свакодневном пословању. Наведени процеси су условили смањивање улоге и значаја традиционалних финансијских инструмената као и оријентацију на нове видове пословних активности те на тај начин отежали регулацију финансијских тржишта и учинили тржишта нестабилнијим.

Категорија 19.12.

6 бодова

13. Савремена парадигма задуживања као лекција научена током глобалне финансијске кризе, Георге W. Кестер, Горан Радивојац, Acta Economica број 18, Економски факултет Универзитета у Бања Луци, Бања Лука, 2013.

Циљ овог чланка је разматрање могућих праваца дјеловања у процесу тражења одговора на суштинско питање са којим се суочава свака банка као зајмодавац и, најчешће, свака компанија као зајмопримац – колико дуга је превише дуга?

Бруто домаћи производ (БДП) Републике Српске забиљежио је негативну стопу раста од 0,9% у трећем кварталу 2012. године у односу на исти период 2011. године, показују подаци Завода за статистику Републике Српске. Тиме је настављен пад БДП-а који је забиљежен у петходна два квартала 2012. године. У првом кварталу 2012. године економија РС је имала пад БДП-а од 0,9%, док је у другом тромјесечју забиљежен пад од 0,6 %. Највећи пад БДП-а у трећем кварталу 2012. године забиљежен је у производњи и снабдијевању струјом, гасом и водом и то за 14,2%. БДП је имао негативну стопу раста и у пољопривреди, лову и шумарству за 6,3%, те у грађевинарству за 4, %. С друге стране, у извјештају Завода за статистику РС наводи се да је до највећег раста БДП-а дошло у области финансијског посредовања и то за 7,6%, што је могуће објаснити појачаном тражњом јавног сектора за новцем у сврху финансирања текућег дефицита.

Сходно томе, у пракси се врло често поставља питање - доје су крајње границе задуживања државе, појединца или компаније. У овом раду ће преваходно бити третирани лимити задуживања компанија, уз напомену да не постоји значајнија суштинска разлика у контексту задуживања државе или појединца. Поједностављен приступ тражењу одговора на претходно питање упућује на закључак да капацитет задуживања зависи од вриједности колатерала (обезбјеђења) кредитног аранжмана. Мало студиознији приступ полази од анализе билансних позиција зајмопримца након које слиједи поређење добијених резултата са истим или сличним компанијама у истој индустрији или привредној грани. Дакле, неопходна је анализа, а одмах затим и поређење приносног, имовинског и финансијског положаја зајмопримца са другим сличним субјектима из његовог пословног окружења. На крају, одговор на постављено питање можемо тражити и студиозном анализом новчаних токова (прилива и одлива) зајмопримца, те на основу тако добијених резултата испитивати способност зајмопримца да отплати узете кредите из будућих новчаних токова.

Категорија 19.12.

6 бодова

14. Ставови извршних директора о дивидендној политици, George W. Kester, Горан Радивојац, Financing 02/12, Бања Лука, 2012.

Овај ради се бави резултатима недавног свеобухватног истраживања ставова извршних директора компанија котираних на бањалучкој берзи у вези њихових погледа на различита питања везана за дивиденде. Испитаници вјерују да исплата дивиденди утиче на вриједност акција. Ставови испитаника одговарају Линтнеровом моделу одложеног дјелимичног прилагођавања. Према резултатима истраживања испитаници су, такође, свјесни сигнализирања и ефеката клијентеле.

У савременим несигурним економским, кредитним и другим условима, као и кретањима на тржиштима капитала, за компаније је важно да сачувају готовину и пажљиво оцијене политику исплате дивиденди.

Аутори су провели детаљно истраживање у којем су учествовали директори компанија котираних на Бањалучкој берзи у вези њихових ставова о разним теоретским питањима и финансијској политици и пракси њихових компанија у три главна подручја: политика

структуре капитала, дивиденде и финансијског планирања. Презентовани резултати су од користи теоретичарима, као и практичарима. Резултати пружају увид у праксу компанија и мјеру у којој компаније које учествују у истраживању користе претпоставке, моделе и одлуке које осмишљавају и афирмишу теоретичари за доношење одлука о политици дивиденде.

Категорија 19.29.

3 бода

15. *Манипулација на берзанском тржишту*, Горан Радивојац, Финрар 11/09, Бања Лука, 2009.

У овом чланку аутор говори о феномену манипулације на савременим финансијским тржиштима. Манипулација на берзанском тржишту није нова појава на берзама широм свијета. Водеће свјетске берзе – Њујоршка, Лондонска, Токијска, Париска итд., су биле суочене са проблемом манипулације још у 19. вијеку. Још тада су уочене врло негативне посљедице тих активности не само на берзу већ и на акционарство као један од основних постулата тржишне економије. У овом раду ће бити ријечи о манипулацији цијенама хартија од вриједности и разлици између манипулације и спекулације. Такође, у тексту је ријеч и о утврђивању цијена хартија од вриједности кроз берзански систем трговања и биће дат кратак осврт на ефикасност финансијског тржишта у Републици Српској.

Категорија 19.29..

3 бода

16. *Аномалије на тржишту хартија од вриједности*, Горан Радивојац, Финрар 04/11, Бања Лука, 2011.

У овом тексту је обрађен феномен аномалија на финансијском тржишту привлачи интерес како академске заједнице тако и стручњака из праксе, сваки пут кад дође до великих проблема и криза на финансијском тржишту. Постојање аномалија потврђује тезу да функционисање савременог финансијског тржишта јесте комплексан проблем те самим тим још увијек није довољно јасно одређена граница између детерминистичке и стохастичке компоненте процеса на финансијским тржиштима. Аномалије на финансијском тржишту подразумевају постојање одступања од већ дефинисаних тржишних форми у смислу кретања цијена и цикличности трговања. Истраживачи већ неколико деценија анализирају тзв. „Јануарски ефекат“ који је и најпознатија савремена аномалија финансијског тржишта. Наведена аномалија јесте својеврсна хипотеза која је иницирала објављивање великог броја радова са доказима за и против ове хипотезе. Чињеница да „Јануарски ефекат“ ишчезава, те да је након објављених информација о истраживањима овог ефекта кроз арбитражно трговање дошло до његовог неутралисања говори у прилог значају ове теме како у теоријском тако и у практичном домену. У овом раду ће бити ријечи о вези аномалија и ефикасности финансијских тржишта као и о особинама и анализи елемената „Јануарског ефекта“. У раду је дат приказ потенцијала финансијског тржишта Републике Српске у контексту постојања аномалија.

Категорија 19.29.

3 бода

17. *„Трајање“ обвезница на финансијском тржишту*, Горан Радивојац, Финрар 04/09, Бања Лука, 2009.

У овом раду аутор говори о трајању обвезница и модалитетима формирања портфолија обвезница уважавајући текуће услове на финансијском тржишту. Обвезница је хартија од вриједности, која доказује да је одређена сума новца позајмљена емитенту и да постоји обавеза емитента обвезнице да ту суму новца врати власнику обвезнице назначеног дана у будућности. Обвезнице су најраспрострањеније дужничке

хартије од вриједности и у својој основи су најзначајнији облик дугорочног дуга компанија које постоје у тржишним привредама. Емитент обвезнице се изричито обавезује да власнику обвезнице плати уговорену камату у одређеним временским интервалима. Инвестирање у обвезнице, између осталог, подразумева прихватање одређеног ниво ризика каматне стопе. Трајање обвезнице показује просјечан рок достижења обвезнице, односно показује инвеститору које је вријеме потребно да се у потпуности поврате уложена средства у одређену обвезницу.

Категорија 19.29.

3 бода

УКУПАН БРОЈ БОДОВА: 92 бода

г) Образовна дјелатност кандидата:

Образовна дјелатност прије последњег избора

Образовна дјелатност после последњег избора

(Навести све активности (публикације, гостујућа настава и менторство) и број бодова сврстаних по категоријама из члана 21.)

1. Члан комисије за одбрану магистарског рада Бранке Топић - Павковић
Категорија 21.14.
2 бода
2. Члан комисије за одбрану магистарског рада Драгана Миловановића
Категорија 21.14.
2 бода
3. Члан комисије за одбрану магистарског рада Драгане Гајић
Категорија 21.14.
2 бода
4. Члан комисије за одбрану магистарског рада Руже Дражић
Категорија 21.14.
2 бода
5. Члан комисије за одбрану магистарског рада Љиљане Сорак
Категорија 21.14.
2 бода
6. Учешће на конференцији рачуновођа и ревизора Црне Горе – Развој финансијског извјештавања по свјетским стандардима као подршка расту економије Црне Горе и чланству у ЕУ, ИСРЦГ, Бечићи 2012
Категорија 21.10.
3 бода
7. Гостујући професор на Економском факултету у Брчком (Универзитет Источно Сарајево) – први циклус, предмет Берзанско пословање
Категорија 21.9.
2 бода

УКУПАН БРОЈ БОДОВА: 14 бодова

д) Стручна дјелатност кандидата:

Стручна дјелатност кандидата прије последњег избора/реизбора
(Навести све активности сврстаних по категоријама из члана 22.)

Стручна дјелатност кандидата (послије последњег избора/реизбора)
(Навести све активности и број бодова сврстаних по категоријама из члана 22.)

1. *Процјена финансијског положаја и финансијске моћи предузећа*, Горан Радивојац, Зборник радова 2. Регионалне конференције из области стечајног права – Актуелна питања стечајног права, законодавство и пракса, УСУРС, Бања Лука 2012.

Полазећи од концепта животног циклуса предузећа, којег је формулисао Исак Адизес, сасвим је природно да предузећа долазе у финансијске тешкоће које се манифестују неповољним финансијским положајем и исказивањем губитака у пословању. Повољан финансијски положај подразумијева поремећену дугорочну и краткорочну финансијску равнотежу што за посљедицу најчешће има неликвидност и презадуженост тог предузећа. Сасвим је јасно да када предузеће дође у стање финансијске неравнотеже извјесност отварања стечајног поступка постаје све већа. Отварање стечајног поступка, поред продаје имовине стечајног дужника нуди и алтернативу својеврсне санације предузећа у виду реорганизације стечајног дужника. Плану куповине имовине стечајног дужника у циљу њеног стављања у производну функцију у оквиру другог правног лица или плану реорганизације стечајног дужника би требала претходити анализа његовог приносног, имовинског и финансијског положаја која би била основа за озбиљну и утемељену процјену његовог будућег пословања.

У раду аутор презентује кратак осврт на извод из свеобухватне анализе финансијског положаја привреде Републике Српске уз синтетизовану презентацију кључних резултата пословања неколико узоркованих предузећа чију је имовину у стечајном поступку купила Влада Републике Српске.

Категорија 22.5.

3 бода

2. *Вредновање акција дисконтовањем дивиденде*, Горан Радивојац, Financing 01/10, Бања Лука, 2010.

У овом раду аутор даје апликативан приказ познатог теоријског модела дисконтовања дивиденде у сврху вредновања акција. Савремено пословање подразумијева да само и једино инвестирање представља услов опстанка и конкурентности привредних друштава на тржишту. Вредновање инвестиција у било који облик имовине је комплексан посао. Дисконтовање новчаних токова које генерише одређена имовина је један од модела који се врло често користи у пракси. Наиме, полазна претпоставка модела заснованих на временској вриједности новца је да инвеститор не купује имовину као такву, већ купује новчане токове које ће имовина генерисати у будућности. Процјена резидуалне вриједности инвестиције врши се примјеном Гордоновог модела раста. У раду је дат кратак осврт на примјену и извођење Гордоновог модела раста на примјеру вредновања инвестиције у акције. Дивиденда, у основи, представља дио профита којег је емитент остварио у току одређеног пословног периода. Није једноставно извршити процјену пословног резултата у будућности, тј. унапријед, па је за вредновање акција дисконтовањем дивиденде неопходно познавање различитих дисциплина - математике, финансијске математике, рачуноводства и финансијског менаџмента.

Категорија 22.4.

2 бода

3. *Политика структуре капитала и финансијске одлуке компанија са Бањалучке берзе*, George W. Kester, Горан Радивојац, Financing 01/12, Бања Лука, 2012.

Овај рад се бави анализом резултата свеобухватног истраживања понашања извршних директора компанија које котирају на Бањалучкој берзи, у вези њихових ставова у односу на различита питања везана за политику структуре капитала и одлука о финансирању. Резултати истраживања се подударају са тзв. "pecking order" хипотезом. Они показују преференцију праћења финансијске хијерархије, умјесто одржавања циљане структуре капитала. Такође, показало да се испитаници вјерују да су инвестиције компаније и одлуке о дивидендама за њих много значајније од одлука везаних за структуру капитала.

Политика структуре капитала и одлука о финансирању често укључује специфично поимање ризика и приноса. С једне стране, кориштење дуга резултира финансијским леверџом – повећан ефекат приноса акционарима мјерен зарадом по акцији и приносом на капитал. С друге стране, задуживање подразумева одлив новца по основу отплате главнице и камата у будућем периоду. Нереализација ових исплата може довести до потенцијалног банкрота – тј. болне лекције коју су научиле бројне компаније у данашњем изазовном економском окружењу.

Аутори су вршили детаљно истраживање ставова извршних директора компанија котираних на бањалучкој берзи у вези њихових ставова о разним теоријским питањима и финансијској политици и пракси њихових компанија у три главна подручја: политика структуре капитала, политика дивиденди и финансијско планирање. Резултати пружају увид у праксу компанија у мјеру у којој компаније које учествују у истраживању користе претпоставке, моделе и одлуке које осмишљавају и поучавају академици, за доношење одлука о финансирању.

Категорија 22.4.

2 бода

4. *Истраживање финансијских планова компанија са Бањалучке берзе*, George W. Kester, Горан Радивојац, Financing 03/11, Бања Лука, 2011.

Овај рад се бави резултатима свеобухватног истраживања извршних директора компанија котираних на бањалучкој берзи у вези са финансијским плановима њихових компанија. Аутори су детаљно истраживали ставове извршних директора компанија котираних на бањалучкој берзи у вези са њиховим ставовима о разним теоретским питањима и финансијској политици и пракси њихових компанија у три главна подручја: политика капиталне структуре и финансијске одлуке, дивиденде и финансијски планови. Недисконтовани новчани ток и период отплате су рангирани испред нето садашње вриједности (NPV) и интерне стопе приноса као најважније технике за процјену предложених капиталних инвестиција. Резултати истраживања показују да већина компанија процјењује новчани ток прије опорезивања и да већина компанија ставља ограничења на величину годишњег финансијског плана. Примјена метода вредновања финансијске имовине (CAPM) није широко прихваћена међу испитаницима као метод за процјену трошка капитала. Истраживање је показало да је дисконтна стопа коју је користила већина испитаника за процјену предложених капиталних инвестиција заснована на трошку специфичног капитала који се користи за финансирање инвестиција које се разматрају. Са ограниченим кредитирањем и другим изворима финансирања у данашњем неизвјесном и изазовном економском окружењу, потреба да се правилно процјени профитабилност предложених капиталних инвестиција и расподјела капитала је важнија него икада. Резултати пружају увид у праксу компанија и мјеру у којој компаније које учествују у истраживању користе претпоставке, моделе и одлуке које осмишљавају и поучавају теоретичари, за доношење финансијских одлука.

Категорија 22.4.

2 бода

5. *Предстечајни поступак и платежна неспособност предузећа у стечају*, Горан Радивојац, Финрар 12/09, Бања Лука 2009.

У овом раду аутор говори о проблематици стечаја и стечајног поступка која је актуелизована са појавом финансијске кризе и проблема у функционисању привредног система. Предстечајни поступак је прва фаза процеса стечаја у којој је неопходно утврдити да ли се дужник суочава са проблемом неликвидности или је у питању и инсолвентност. Инсолвентност дужника је основни стечајни разлог. За квалитетно утврђивање инсолвентности неопходно је користити одговарајуће инструменте – показатеље из домена финансијског менаџмента. У овом раду ће бити ријечи о основним карактеристикама предстечајног поступка и примјени одговарајућих аналитичких поступака који могу на објективан и разумљив начин да прикажу финансијско стање дужника свим заинтересованим субјектима. Анализа финансијског положаја дужника и Z - модел се најчешће користе за оцјену бонитета дужника те су и презентовани у овом раду.

Категорија 22.4.

2 бода

6. *Могући узроци пада повјерења у ефикасност финансијских тржишта*, Горан Радивојац, Финрар 11/12, Бања Лука 2012.

У овом раду аутор анализира пропаст неких великих финансијских корпорација у 2008. години, у контексту напрезања јавних финансија и напора за одржавање буџетске равнотеже најразвијенијих економија. Улога државе у економском систему постала је веома значајна како за теорију тако и за праксу земаља са дугом традицијом либералне тржишне економије.

Након санирања посљедица кризе које су директно угрожавале функционисање самог система, отворено је питање узрока – генератора финансијске кризе. Неадекватна ефикасност финансијских тржишта је парадигма савремених финансијских тржишта. Анализом ситуације у датом тренутку аутор указује да је у понашању менаџмента водећих финансијских корпорација било доста елемената пословне „непромишљености“ и квази - елитизма који сигурно нису у складу са етичким нормама и интересима заједнице у којој функционишу, те стога се може говорити о феномену казино капитализма. Манипулација на берзанском тржишту није нова појава на берзама широм свијета и кроз историју је била један од кључних узрока берзанских сломова и пропасти тржишта. Водеће свјетске берзе – Њујорика, Лондонска, Токијска, Париска итд. су биле суочене са проблемом манипулације још у 19. вијеку. Још тада су уочене врло негативне посљедице тих активности не само на берзу већ и на акционарство као један од основних постулата тржишне економије. Посљедице неефикасности су у правилу друштвено штетне јер доводе до неадекватне алокације капитала и успоравају привредни раст и развој.

Категорија 22.4.

2 бода

7. *Актуелни проблеми спољнотрговинске размјене БиХ у контексту приближавања Европској унији*, Горан Радивојац, Финрар 11/11, Бања Лука, 2011.

Аутор у овом чланку даје сажет приказ дводневне расправе обављене у организацији представника ЕУ, а у сврху припреме „Бијеле књиге спољнотрговинске политике БиХ“. У наведеној расправи у форми округлог стола, поред представника ЕУ, учествовали су представници академске заједнице, привредника и привредних комора са територије БиХ.

Сврха дводневне расправе била је утврђивање критичних тачака које отежавају или онемогућавају размијену добара и услуга у регионалном и међународном контексту. Аутор констатује да концепт креирања институција и процедура ради постојања њих самих, представља значајну препреку нормалном одвијању спољнотрговинске размијене. Аутор сматра да су представници ЕУ свјесни већине проблема који су везани за потписивање бројних споразума о слободној трговини укључујући и споразум СЕФТА. Из тог разлога је радни сто био организован у три панел дискусије – проблем прекограничног прамета добара, пољопривреда у контексту споразума о слободној трговини те третиран услуга у контексту спољнотрговинске размијене. У тексту аутор концизно презентује основне упоришне тачке проведене расправе као и одговарајуће статистичке показатеље важне за разумијевање тренутне ситуације спољнотрговинске размијене Републике Српске и БиХ.

Категорија 22.4.

2 бода

8. Криза савремених пензионих система у контексту протеста у Француској, Горан Радивојац, Финрар 11/10, Бања Лука, 2010.

У чланку аутор полази од чињенице да је пензиони систем саставни дио сваког модерног финансијског и економског система, те у посљедњих неколико година постаје једна од незаобилазних тема свакодневице. Функција пензионог система је да корисницима пензија-пензионерима, обезбиједи пристојна примања на бази доприноса које су издвајали током свог радног вијека. Октобар 2010. године обиљежили су протести незадовољних радника широм Француске. Неколико мјесеци раније у Грчкој крај прољећа и почетак љета су обиљежиле масовне демонстрације незадовољних радника, пензионера и различитих друштвених група којима су ускраћена нека социјална права због посљедица финансијске кризе. Драматични протести и блокаде су постали свакодневица „развијених“ земаља, те је и очекиван велики интерес домаће јавности за те догађаје. Технолошки напредак и модерни стил живота учинили су животни стандард старијој популацији становништва неизвјесним и несигурним већ данас, док радно способно становништво није задовољно перспективом у посреду функционисања пензионог система. Аутор закључује да је један од узрока ових протеста страх од неизвјесности и неједнакости на коју „нове генерације“ нису спремне.

Категорија 22.4.

2 бода

8. Критички осврт на тржиште обвезница у Републици Српској, Горан Радивојац, Финрар 07/08, Бања Лука, 2008.

У овом чланку аутор даје теоријски и практичан осврт на појам штедње и инвестирања у обвезнице на финансијском тржишту Републике Српске уз компаративну анализу ефеката за оба приступа. У 2008. години почело је функционисати тржиште дужничких хартија од вриједности на Бањалучкој берзи. Обвезнице су емитовале неке пословне банке (НЛБ - Развојна банка и Балкан инвестмент банка), јединице локалне самоуправе и Министарство финансија Републике Српске.

У домаћој јавности се врло често јавља дилема да ли је инвестирање у обвезнице профитабилније од штедње по условима које нуде пословне банке, те на који начин је могуће упоредити квалитет ова два облика инвестирања новца који је на располагању правним и физичким лицима у Републици Српској.

Категорија 22.4.

2 бода

9. Лиценца овлашћеног ревизора издата од стране Министарства финансија РС

	<i>Категорија 22.22.</i> <i>2 бода</i>
10. Лиценца овлашћеног процјењивача издата од стране УОП БиХ	<i>Категорија 22.22.</i> <i>2 бода</i>
11. Положен стручни испит за стечајног управника	<i>Категорија 22.22.</i> <i>2 бода</i>
УКУПАН БРОЈ БОДОВА: 23 бода	

УКУПАН БРОЈ БОДОВА ЗА ПРВОГ КАНДИДАТА: **129 бодова**

III. ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

На објављени конкурс за избор наставника на предмету Финансијска тржишта на Економском факултету Универзитета у Бањој Луци, пријавио се само један кандидат - др Горан Радивојац, тренутно запослен на Економском факултету Универзитета у Бања Луци у звању доцента овом предмету.

Кандидат је до сада биран у звања асистента и вишег асистента на Економском факултету у Бања Луци, а провео је један изборни период (пет година) у звању доцента на предмету Финансијска тржишта. Такође, именован је за члана или предсједника пет комисија за одбрану магистарских радова на Економском факултету Бања Луци.

Кандидат је у пријави на конкурс доставио укупно 41 објављени и рецензирани наслов. Од наведеног броја 26 наслова се односи на период након последњег избора у звање доцента, од којих се посебно истичу два монографска издања. Комисија је констатовала да је приликом провођења неопходних активности на истраживању, писању и објављивању ових наслова кандидат отворио завидну међународну сарадњу са колегама из иностранства.

Након извршеног бодовања у складу са одредбама Правилника о поступку и

условима избора наставника и сарадника на Универзитету у Бања Луци, кандидат је остварио укупно 129 бодова по основу научног, образовног и стручног ангажмана.

На основу изнијетих чињеница, оцјене укупне научне, стручне и педагошке активности кандидата, остварене међународне сарадње кандидата и утврђивања испуњености општих и посебних услова Комисија сматра да кандидат др Горан Радивојац испуњава све неопходне услове који су прописани условима конкурса као и одговарајућим законским и подзаконским актима, и предлаже Наставно – научном вијећу Економског факултета и Сенату Универзитета у Бањој Луци да **изврши избор др Горана Радивојца у наставничко звање ванредног професора** на предмету **Финансијска тржишта** – ужа научна област *Пословне финансије*.

У Бањој Луци, 28.06.2013.године

Потпис чланова комисије

1.

Проф. др Драган Микеревић, предсједник

2.

Проф. др Новак Кондић, члан

3.

Проф. др Милорад Иванишевић, члан